YBS Hukuk, Adana Avukatlık Bürosu Av. Yakup Buğrahan SEVDİ
https://www.ybshukuk.com.tr/yargitay-9-hukuk-dairesi-2020-14414-temerrut-yoksa-izin-ve-ilave-tediyede-islemis-faiz-yok/

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 2020/14414 K. | Toplu sözleşmeden kaynaklanmayan yıllık izin ve ilave tediyede dava

Yargıtay, 9. Hukuk Dairesi, Esas No: 2019/7299, Karar No: 2020/14414, Karar Tarihi: 03.11.2020
Kararın resmi kaynağı

9. Hukuk Dairesi 2019/7299 E. , 2020/14414 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Samsun7. Hukuk Dairesi

DAVA TÜRÜ : ALACAK

Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizen incelenmesi taraf vekillerince istenilmekle, temyiz taleplerinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği

konuşulup düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, müvekkilinin davalı ...'nda geçici işçi olarak çalışmaya başladığını, Belediyenin tek yanlı işlemi ile ...'nın kurucu ortağı Ribelsan Şirketi'ne kayden sigortalı gösterildiğini, emekli olduğu tarihe kadar Belediyede çalıştığını, emir ve talimatın belediye amir ve şefleri tarafından verildiğini, Belediye ve Şirket arasındaki ilişkinin muvazaalı olduğunun yargı kararlarıyla kesinleştiğini, müvekkilinin Belediyenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden yaralandırılması gerekirken yararlandırılmadığını, emeklilik sırasında eksik ödeme yapıldığını belirterek muvazaa nedeniyle işe girdiği tarihten itibaren Belediye işçisi sayılarak Belediyenin taraf olduğu Toplu İş Sözleşmesi'ne göre eksik ödenen ücret ve Toplu İş Sözleşmesi kaynaklı alacaklar ile sözleşme kaynaklı eksik ödenen alacaklar ile ayrıca faizlerinin hüküm altına alınmasını talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, husumet itirazı ve zamanaşımı def'inde bulunarak, 5393 sayılı Belediyeler Kanunu'nun 67. maddesi gereği yapılan hizmet alım sözleşmesinin muvazaalı olmadığını, tüm alacaklarının şirket tarafından sözleşmeye göre eksiksiz ödendiğini belirterek davanın reddini talep etmiştir.

İlk Derece Mahkeme Kararının Özeti:

İlk Derece Mahkemesince yapılan yargılama sonucunda, toplanan delililler ve bilirkişi raporuna dayanılarak, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

İstinaf Başvurusu:

İlk Derece Mahkemesinin kararına karşı, taraflar vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuştur.

Bölge Adliye Mahkeme Kararı Özeti:

Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesince İlk Derece Mahkemesinin kararının yasal ve hukuksal gerekçeleri ile dayanağı maddi delillere ve özellikle bu delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmadığından taraf vekillerinin istinaf başvurusunun 6100 sayılı HMK 'nın 353/1-b-1. maddesi gereğince AYRI AYRI ESASTAN REDDİNE, karar verilmiştir.

Temyiz:

Karar süresi içerisinde taraflar vekillerince temyiz edilmiştir.

Gerekçe:

1-Dosyadaki yazılara, belgelere ve tüm dosya kapsamına göre; davacının tüm, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2-Taraflar arasındaki uyuşmazlık konusu yıllık izin ve ilave tediye alacakları yönünden temerrüt olgusunun ne zaman gerçekleştiği ve ayrıca faiz alacağına hak kazanıp kazanmadığı noktasındadır.

Muacceliyet, alacaklının borçludan, borçlanılan edimi talep ve dava edebilme yetkisidir. Borç muaccel olmadan borçlu temerrüdü söz konusu olmaz.

Temerrüt, en kısa tanımıyla, alacaklı tarafından talep edilebilir (muaccel) hale gelmiş bir borcun ifasındaki gecikmedir. Kural olarak, bu tür (muaccel) bir borcun borçlusu, alacaklının ihtarı ile temerrüde düşer (BK. m. 101/1). Başka bir ifadeyle, temerrütten söz edilebilmesi için, öncelikle muaccel bir borcun ve alacaklının o borca yönelik ihtarının bulunması gerekir. Kural böyle olmakla birlikte, borçlunun temerrüde düşmesi için alacaklının ihtarının gerekmediği bazı durumlar da vardır: Örneğin, ifa gününün taraflarca birlikte kararlaştırıldığı (BK. m.101/2), borçlunun borcu ifa etmeyeceğini bildirmiş olduğu veya hal ya da durumundan bu sonuca varılabildiği (BK. m.107/1) durumlarda, temerrüdün gerçekleşmesi için alacaklının ihtarına gerek yoktur.

4857 sayılı Kanun'a göre ücret en geç ayda bir ödenir (m.32/5). İş Hukuku Mevzuatımızda Basın İş Kanunu'nun 14. maddesi hariç, ücretin peşin ödeneceğine dair bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle ücret, çalışılan ayı takip eden aybaşında muaccel hale gelmektedir. Fazla mesai, hafta tatili ücreti, ulusal bayram ve genel tatil ücretlerinin muacceliyet tarihleri normal aylık ücret gibidir. İşçinin ihbar ve kıdem tazminatı ile yıllık izin ücreti sözleşmenin feshi ile muaccel hale gelir.

Mülga 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14 ve 4857 sayılı Kanun'un 120. maddesi uyarınca, işveren kıdem tazminatı borcu bakımından iş sözleşmesinin feshedildiği tarihte temerrüde düşer. Yukarıda belirtilen diğer tazminat ve alacaklar bakımından ise, tarafların sözleşme ile kararlaştırdıkları ödeme zamanı ya da işçi tarafından gönderilecek ihtarnamede belirtilen ödeme günü itibariyle işverenin temerrüdü gerçekleşir.

Kıdem tazminatı fesih tarihi itibarı ile muaccel olan bir alacak olup, kıdem tazminatının tamamına (faiz talep edilmek koşulu ile) fesihten itibaren faiz yürütülür.

Taraflar arasında yazılı bir sözleşme yada TİS yok ise kıdem tazminatı dışındaki alacaklara kural olarak dava dilekçesindeki miktarlara dava tarihinden, ıslah ile artırılan kıdem tazminatı dışındaki alacaklara ise ıslah tarihinde faiz yürütülmelidir. Bu kuralın yegane

istisnası davacının davalıyı davadan önce temerrüde düşürmesidir.

6772 sayılı Kanun'un 4. maddesine göre, ilave tediye alacağının ödeme zamanını, Bakanlar Kurulu belirler. Bakanlar Kurulunun kararı ile ilave tediye alacağı muaccel hale gelir. Ödeme zamanı belli taraflarca kararlaştırılmadığından, Borçlar Kanunu'nun 101. maddesi uyarınca, temerrüt için alacaklının ihtarına gerek vardır. İlave tediye alacağı yasadan kaynaklandığından, talep halinde temerrüt tarihinden itibaren yasal faiz yürütülmesi gerekir.

Somut olayda Toplu İş Sözleşmesinde yer almış olsa da Toplu İş Sözleşmesi'den kaynaklı olmayan yıllık izin ve yasal ilave tediye alacak talepleri bakımından, davalı davadan önce temerrüde düşürülmediğinden dava tarihine kadar işlemiş faiz alacakları taleplerinin reddi gerekirken kabulü hatalıdır.

Ayrıca dosya içeriğinde Toplu İş Sözleşmesi'nden kaynaklı ikramiye ve yasal ilave tediye alacakları ve faizleri birlikte hesaplanıp işletme kredisi faizi uygulanması hatalıdır. Davacının ilave tediye alacağı ayrı olarak hesaplanmalı ve yasal faiz işletilmelidir. Bu alacak yönünden yukarıda izah edildiği üzere faiz alacağının da reddi gerekir. İkramiye alacağı ve faizi Toplu İş Sözleşmesi'ne göre yeniden hesaplanmalıdır.

Sonuç:

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının, yukarıda yazılı sebepten dolayı BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine, bozma kararının bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgililere iadesine, 03/11/2020 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.